

Οι Προκλήσεις στην Λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
IENE-Divani Caravel, Λ. Βασιλέως Αλεξάνδρου 2, Αθήνα, Πέμπτη 9 Μαΐου 2019

Εναρκτήρια ομιλία **Γιάννη Χατζηβασιλειάδη**, Πρόεδρο IENE

Αγαπητοί Συνάδελφοι, Κυρίες και Κύριοι,

Εκ μέρους του IENE σας καλωσορίζω στην Ειδική Ημερίδα με θέμα: **Οι Προκλήσεις στην Λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.**

Στα τέλη της δεκαετίας του '90', όταν άρχισε η αναδιάρθρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ, η παραγωγή και η αγορά βασίζονταν στις συμβατικές μονάδες παραγωγής, κυρίως στα ορυκτά καύσιμα. Έκτοτε, μετά από δύο και πλέον δεκαετίες, εισέρχονται οι ΑΠΕ στα ηλεκτρικά δίκτυα, κυρίως η αιολική και ηλιακή ενέργεια, σε σημείο που σε μερικές αγορές να έχουν κύρια θέση, ενώ σε άλλες η διείσδυση των ΑΠΕ κινείται με γοργούς ρυθμούς.

Στα επόμενα χρόνια αναμένεται μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ, αύξηση και επέκταση της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλους τομείς, ιδιαίτερα στην ηλεκτροκίνηση, με νέες προκλήσεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Το ηλεκτρικό σύστημα βρίσκεται σε μετάβαση με ριζικό μετασχηματισμό προς καθαρή ενέργεια με χαμηλές έως και μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Η παραγωγή και ζήτηση θα εξαρτάται και από τις καιρικές συνθήκες, οπότε θα απαιτηθεί ανάλογη προσαρμογή των αγορών.

Οι ΑΠΕ προσφέρουν μεγάλη διαθεσιμότητα και παράγουν ενέργεια και κέρδη. Έχουν πολύ χαμηλές δαπάνες λειτουργίας αφού δεν υπάρχει το κόστος καυσίμου, οπότε οι νέες εφαρμογές αιολικών και φωτοβολταϊκών θα συμπιέζουν τις τιμές της αγοράς. Σε μερικές χώρες συχνά αποτελούν κύρια πηγή εσόδων στην χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Η ευελιξία στην παραγωγή και ζήτηση θα είναι τα απαιτούμενα βασικά χαρακτηριστικά, ενώ πολύτιμες θα είναι οι μονάδες αποθήκευσης και οι επικουρικές υπηρεσίες με νέες προκλήσεις στην αγορά. Επισημαίνεται ο ρόλος της ζήτησης και της αποθήκευσης στις αγορές καθώς μπορούν να βελτιώσουν την λειτουργία του συστήματος παρέχοντας ελαστικότητα και ευελιξία. Ειδικότερα, οι τεχνολογίες αποθήκευσης θα αποτελέσουν στρατηγικό τομέα για την ενεργειακή μετάβαση και τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά.

Με δεδομένα την αύξηση της διείσδυσης των ΑΠΕ με την διαλείπουσα παραγωγή τους, την βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, την διαχείριση της ζήτησης και την αποθήκευση, το ηλεκτρικό σύστημα μετασχηματίζεται, οπότε η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει μπροστά την πρόκληση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων για την λειτουργία της.

Οι καλά σχεδιασμένες αγορές επαυξάνουν την αξιόπιστη και οικονομική λειτουργία του συστήματος και βελτιώνουν την ανάπτυξή του με αποδοτικές επενδύσεις. Κατάλληλα σχεδιασμένες αγορές με μεγάλη διείσδυση της αποκεντρωμένης παραγωγής των ΑΠΕ μπορεί να συμβάλλει σε σημαντική βελτίωση της αξιοπιστίας και της οικονομικής και περιβαλλοντικής απόδοσης.

Αντικειμενικός στόχος της ΕΕ είναι η ενιαία αγορά ηλεκτρικής ενέργειας επιτυγχάνοντας μεγαλύτερη ενοποίηση αγορών των χωρών-μελών που κρίνεται απαραίτητο στην ΕΕ για την κοινή και συντονισμένη εξωτερική ενεργειακή πολιτική. Έτσι, η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σχεδιάζεται σταδιακά, προς περαιτέρω ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, ως ένα εργαλείο για την επίτευξη των στόχων, την ασφάλεια εφοδιασμού, τις προσιτές τιμές και την αειφορία στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Βασική επιδίωξη της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ είναι η δυνατότητα του διασυνοριακού εμπορίου ηλεκτρικής ενέργειας και της βέλτιστης εκμετάλλευσης των διασυνδέσεων με την δραστηριοποίηση όσων συμμετέχουν στην αγορά. Προς τούτο μια ενοποιημένη αγορά θα χρειασθεί αύξηση της ικανότητας των διασυνδέσεων μεταξύ των χωρών-μελών, που αποτελεί στρατηγικό στόχο για την ΕΕ.

Τα οφέλη από την ενοποίηση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας είναι πολλαπλά, επισημαίνοντας και την συμμετοχή του διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς στην λειτουργία της αγοράς, ο οποίος με τον υψηλό συντονισμό διευκολύνει την ενσωμάτωση της παραγωγής των ΑΠΕ, την αύξηση της ρευστότητας και την βελτίωση του ανταγωνισμού για την επίτευξη των στόχων.

Η ενεργειακή πολιτική της ΕΕ θέτει δεσμεύσεις για την απανθρακοποίηση στις χώρες-μέλη για το 2030 και πέραν τούτου, χρησιμοποιώντας κατάλληλα εργαλεία, όπου ο ηλεκτρικός τομέας καλείται να έχει τον κεντρικό ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση.

Το **“Clean Energy Package”** σχετικά με τον μελλοντικό σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνει προτάσεις που σηματοδοτούν τις επερχόμενες προκλήσεις στην διαμόρφωση της μελλοντικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Η νέα αγορά θα είναι πιο ευέλικτη και θα διευκολύνει την μεγάλη διείσδυση και συμμετοχή των ΑΠΕ, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη και προσελκύοντας επενδύσεις.

Το **“Clean Energy Package”** δίνει ρόλο σε πλήθος καταναλωτών για διαχείριση της ζήτησης και σε πλήθος παραγωγών με διεσπαρμένη παραγωγή και αποθήκευση που θα επιφέρει μεγάλες αλλαγές στην χονδρεμπορική και λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Γενικά, η παρουσία και επέκταση της αποκεντρωμένης παραγωγής θα αυξήσει τον αριθμό των συμμετεχόντων στην αγορά, προσθέτοντας δυσκολίες στην λειτουργία της αυξάνοντας την πολυπλοκότητα.

Αυτές οι εξελίξεις θα απαιτήσουν πιο πολύπλοκα μοντέλα για την συμμετοχή στην αγορά με τις νέες ανάγκες, όπως για την ευελιξία ζήτησης και της αποθήκευσης.

Οι περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη ενοποιήσει τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ οδεύουν προς την ενεργειακή μετάβαση. Ο ρυθμός όμως των εξελίξεων στην περιοχή της ΝΑ Ευρώπης δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικός. Η Ελλάδα πρέπει να

προχωρήσει στον μετασχηματισμό του ηλεκτρικού συστήματος προς καθαρή ενέργεια με τα αναμενόμενα οφέλη και με τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις που απαιτεί η αγορά, ενισχύοντας τις διασυνδέσεις και συμμετέχοντας σε μια ενοποιημένη Ευρωπαϊκή αγορά προς όφελος των καταναλωτών.

Το Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας θα αναλάβει να εκτελεί τις βασικές λειτουργίες της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας αποδοτικά και με διαφάνεια σε μια ενοποιημένη Ευρωπαϊκή αγορά, παράλληλα με τον διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς, προς επιτυχή και με προσιτό κόστος ενεργειακή μετάβαση.

Το IENE παρακολουθεί τις εξελίξεις και έλαβε την πρωτοβουλία να οργανώσει την σημερινή συνάντηση και συζήτηση με την συμμετοχή εκπροσώπων σημαντικών ενεργειακών φορέων και ειδικών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Είναι επιτακτική η ανάγκη μεταρρυθμίσεων στην ηλεκτρική ενέργεια προς τον μετασχηματισμό και την λειτουργία της αγοράς, επιτυγχάνοντας τους στόχους της ΕΕ προς την ενεργειακή μετάβαση, χρησιμοποιώντας και την καλύτερη Ευρωπαϊκή πρακτική.

Ευελπιστώ σε μια ευρεία συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων και με την συμμετοχή του εκλεκτού ακροατηρίου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους χορηγούς και τους υποστηρικτές αυτής της εκδήλωσης.

Ευχαριστώ και όλους εσάς για την συμμετοχή σας και εύχομαι έναν εποικοδομητικό διάλογο.

Ευχαριστώ για την Προσοχή σας!